

PREGÓ DE LA FESTA MAJOR

Lleida, 9 de maig de 2008

Josep Borrell Fontelles
President de la Comissió de Desenvolupament
Parlament Europeu

Il·lustríssim Senyor Paer en cap, corporació municipal, autoritats, amigues i amics,

Permetin-me expressar el meu agraïment per haver-me ofert l'oportunitat de pronunciar el pregó de les Festes de Maig. Quan l'Àngel Ros em va contactar dient-me que li agradaria que el lleidatà més conegut a Europa i amb més projecció internacional fes el pregó de les festes de maig em vaig preguntar perquè em trucava a mi si volia parlar amb en Carles Puyol que, per cert, també és de la Pobla de Segur o amb el Bojan Krkić, que és de Linyola.

Sigui com sigui, és per a mi tot un honor que agraeixo sincerament el poder ser aquí avui, adreçant-me a la gent de la terra on vaig néixer i que sempre he portat al cor. A més, com a lleidatà i europeista convençut, aquesta és una oportunitat doblement assenyalada per ser les festes de maig i el dia d'Europa.

Al arribar a Lleida m'he tornat a trobar amb el paisatge que l'infantesa deixà dibuixat en la meua memòria amb els colors més vius, els olors més intensos. La silueta de la Seu Vella què sempre anuncia al viatger, arribi d'on arribi, la proximitat a la terra ferma, la boira, l'horta lleidatana i aquells records màgics de les firetes al passeig de Boters, lo Marraco, els gegants i els cap grossos.

Tot i això, Lleida ha canviat molt en els darrers anys, fent un salt espectacular en tots els ordres gràcies al treball conjunt de La Paeria, les institucions públiques i privades, l'esforç de les persones i les empreses.

En una Catalunya de set milions d'habitants Lleida és avui en dia, amb més de 127.000 habitants, una ciutat de referència de la que hem d'estar orgullosos no només els lleidatans -que sempre ho hem estat- sinó totes les catalanes i catalans. Per a algú que veu la seua terra des de la llunyania de Brussel·les, en aquests darrers anys Lleida ha crescut moltíssim gràcies als projectes de regeneració urbana del Centre Històric i la Mariola, l'extensió de barris com Balàfia, Pardinyes o el Secà de Sant Pere i la remodelació dels Camps Elisis.

Escollida Capital de la Cultura Catalana el 2007, Lleida és avui un referent cultural i artístic. La transformació del Centre d'Art La Panera de presó i instrument de la repressió franquista en Museu és un testimoni del canvi experimentat per la nostra ciutat, que deixa enrere èpoques dures i tènues per recuperar l'esplendor de l'economia Medieval lleidatana en la què l'Almodí (l'actual edifici de La Panera), fou la llotja de contractació de la ciutat, centre de tot tipus de transaccions: cereals, oli, raïm...

Festes com l'Aplec del cargol, la fira de titelles o el festival de cinema llatinoamericà que ha celebrat enguany la seva 14 edició, han donat a Lleida un renom internacional. La recent obertura del Museu Diocesà i Comarcal de Lleida és també un altre exponent d'aquesta transformació cultural.

Com a premi a aquest esforç cultural i educatiu dels lleidatans, poc després de l'adopció del Llibre Blanc de l'Esport per la Comissió Europea, Lleida fou

nomenada Ciutat Europea de l'Esport 2008 juntament amb les ciutats de Rimini (Itàlia), Leicester (Regne Unit) i Innsbruck (Àustria). Aquest és un reconeixement a l'aplicació del concepte "d'esport per a tothom" que vincula esport i salut, educació i integració social, creant una societat cohesionada i fent de Lleida una ciutat per a tothom.

Aquesta és només una mostra de què, a diferència de moltes altres ciutats de tamany similar, Lleida encara conserva una dimensió humana i una molt bona qualitat de vida (que apreciem els que hi venim de fora). Això és deu, en bona mesura, a una societat civil forta i activa, amb un alt component d'universitàries i universitaris actius i decidits a participar en la vida econòmica, cultural i associativa lleidatana. Com a mostra de la xarxa social que s'ha teixit a Lleida només cal veure el nombre de centres cívics i llars de jubilats, impulsats i recolzats per l'ajuntament. Les plaques i medalles de La Paeria són un reconeixement a la fortalesa d'aquesta societat civil.

Projecció exterior de Lleida

1) Infraestructures:

AVE: Amb l'arribada del Tren d'Alta Velocitat al centre de la ciutat Lleida reforça la seva cohesió territorial, garantint una millor articulació del territori amb la resta de l'Estat. Amb la millora de les comunicacions terrestres, l'AVE donarà una empenta a la competitivitat de les nostres empreses i convertirà a Lleida en un pol per a atreure'n de noves. A més de l'AVE, la posada en marxa d'un servei de llançadores entre Lleida, el Camp de Tarragona i Barcelona millorarà l'articulació del territori i de les terres de Lleida.

Aeroport d'Alguaire: És un gran plaer saber que, gràcies a l'insistència de molts lleidatans i en especial de l'alcalde Àngel Ros, el Segrià comptarà ben aviat amb un aeroport. De fet, el meu projecte final de la carrera d'enginyer aeronàutic tractava sobre l'instal·lació d'un aeroport a la província de Lleida.

Ponts: Els ponts són una mostra del que Lleida ha crescut en els darrers anys. Poc a poc, la ciutat ha adequat les seves infraestructures per acollir els diferents barris que s'han unit al centre amb la construcció entre d'altres del Pont Nou (1973), el Pont de la Universitat (1993), del Pont de Pardinyes (1995), la passarel·la de Blondel (1997) i la passarel·la de l'avinguda del Segre (2003).

No puc sinó recordar l'obra de la canalització del Segre que és va fer quan jo era Ministre d'Obres Públiques, després de salvar molts obstacles e incomprendions. Recordo què el dia de l'inauguració de l'obra, plovia a bots i barrals i estava amb el meu amic Siurana. Aquest és un dels meus millors records.

2) La Universitat:

La tradició universitària a Lleida és molt antiga. L'any 1300, Jaume II establí el famós Estudi General, que serà l'únic centre d'ensenyament superior de la Corona d'Aragó fins a finals del segle XV. Així, Lleida esdevingué durant molt temps el centre de la cultura catalana.

Avui en dia, la universitat torna a ser una institució crucial perquè Lleida pugui fer front als nous reptes del s. XXI. La vitalitat actual de la Universitat de Lleida ha aturat l'èxode de molts joves que, com jo, varem haver de deixar la nostra terra per a continuar els nostres estudis. A més, s'ha convertit en un reclam que ha permès arribar a la fita de 8.500 estudiants, molts d'ells de fora, amb programes ERASMUS, que contribueixen a un increment del capital humà d'aquesta terra. Amb centres capdavaners com la facultat d'agrònoms o l'INEF, el teixit humà lleidatà fa de la ciutat un lloc molt més atractiu perquè s'hi instal·lin les empreses.

3) Centre agroalimentari d'Europa:

La terra ferma ha estat tradicionalment el fruiter i graner de Catalunya. En un context de crisis alimentària mundial en què l'objectiu de la PAC de garantir la seguretat d'aprovisionament i assegurar al consumidor aliments a preus raonables es troba en risc, Lleida disposa d'una finestra d'oportunitat per a convertir-se en el centre agroalimentari d'Europa.

La gent critica el que els europeus paguem per una vaca quan al món hi ha tanta gent que viu amb menys d'un dòlar al dia. No s'adonen que la PAC no financia les vaques sinó que pretén "garantir un nivell de vida equitatiu a la població agrícola" i a les seues famílies.

Algunes veus suggereixen que es renacionalitzin les despeses agrícoles perquè els Estats membres tornin a fer-se'n càrrec. Si seguíssim aquesta lògica, els Estats membres rics continuarien subvencionant als seus pagesos mentre que els Estats menys afavorits econòmicament no els podrien ajudar. Aquesta hipòtesi és política i socialment inadmissible ja que crearia pagesos de primera i de segona.

Com a nét de pagès que sóc, l'afirmació que l'activitat agrícola és secundària perquè només ocupa el 2% de la població de la UE em sembla falsa ho digui qui ho digui, economistes eminents o savis professors universitaris. Sense activitat agrícola, l'equilibri territorial de la UE seria destruït i amb ell la biodiversitat, els paisatges, les tradicions i la capacitat d'alimentar les poblacions i de participar en la lluita contra la fam al món.

Crisis alimentària

Els europeus ens preocupem molt per la seguretat energètica i no ens preocupem prou per la seguretat alimentària perquè creiem que és un problema resolt però no ho és com ho demostra la crisi alimentària mundial.

Els preus dels aliments han augmentat recentment d'una manera sense precedents, especialment entre 2007 i 2008. En els tres darrers anys fins a febrer de 2008, el preu mitjà dels aliments ha augmentat un 83%. Amb dades de març de 2008, el preu del blat havia augmentat un 130% respecte a l'any anterior, el preu de l'arròs un 66% i el del blat de moro un 38%. Estimacions de la FAO i l'OCDE indiquen que, en els propers 10 anys, els preus dels aliments seran superiors del què ho han estat en la darrera dècada.

Segons el Programa Mundial d'Aliments de les Nacions Unides (WFP), avui en dia 854 milions de persones pateixen inseguretat alimentària i 170 milions estan desnodrits. L'actual crisi alimentària perjudicarà especialment als sectors més pobres i vulnerables dels països en desenvolupament ja que les famílies de baixos ingressos gasten entre la meitat i 2/3 del seu pressupost en aliments.

A mesura que la necessitat d'ajuda alimentària augmenta, la capacitat adquisitiva de les agències d'ajuda alimentària disminueix fruit de l'augment dels preus. A finals d'abril el WFP va anunciar que necessitava 755 milions de dòlars addicionals per finançar els programes d'ajuda alimentària previstos per 2008.

Però aquesta crisi no té només conseqüències humanitàries o de desenvolupament. El Banc Mundial estima que 33 països han de fer front a revoltes i aldarulls com a resultat de l'augment dels preus dels aliments i l'energia.

Pel que fa a les crítiques al proteccionisme i la "preferència comunitària" de la PAC, aquests eren clarament justificables al acabar la segona guerra mundial: les penúries alimentàries feien necessari relançar la producció alimentària. En aquest context, l'obertura total de les fronteres de la UE als productes agrícoles d'arreu del món haguessin acabat amb l'agricultura europea i la UE seria avui en dia indefensa davant del "xantatge alimentari". Les actuals perspectives de crisi alimentària fan més necessari que mai el manteniment de l'autonomia alimentària d'Europa. Quin responsable polític podria admetre què la UE no es capaç d'alimentar la seva població? Garantir la qualitat i la seguretat dels nostres productes no és proteccionisme.

Des del 1992, el 10% de la superfície agrícola de la UE s'ha posat en guaret. És important que és tornin a cultivar aquests 3.5 milions d'hectàrees. És absurd que Europa depengui de les importacions per a alimentar la seva població, sobretot quan països com Argentina, Ucraïna, Vietnam o India han introduït quotes o taxes a l'exportació. El món ha redescobert que l'agricultura és un sector estratègic.

En aquest context, l'aposta decidida de la Universitat de Lleida i de La Paeria pel sector agroalimentari permetrà que les comarques de Lleida actualitzin el seu paper capdavanter en aquest àmbit de la mà del Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Gardeny instrument vital per:

- Reforçar els grups de recerca de la Universitat de Lleida, la interacció entre aquests i atreure nous investigadors.
- Reforçar la competitivitat del teixit empresarial de l'àrea d'influència de Lleida mitjançant el foment de la innovació, la prestació de serveis R+D+i a demanda i la difusió dels resultats d'aquesta innovació a les empreses.
- Captar noves activitats empresarials d'alt valor afegit.
- Crear nous llocs de treball qualificats i noves sortides professionals per als joves universitaris.

Present i futur de la Unió Europea

Com què avui és el dia d'Europa, permeteu-me acabar la meua intervenció amb unes reflexions sobre les fites assolides per la Unió Europea en 2008.

Malgrat que no tot són flors i violes, Europa continua endavant amb el seu projecte d'unió política. Recentment hem aprovat el Tractat de Lisboa que està en procés de ratificació. A més, aquest any també hem commemorat el 50è aniversari del Parlament Europeu, hem ampliat la zona Euro a 15 Estats membres, amb l'incorporació de Xipre i Malta, i hem ampliat l'Espai Schengen de lliure circulació de persones a nou Estats membres.

2008 ha estat escollit per la UE Any Europeu del diàleg intercultural. L'envelliment de la població europea està portant a una decadència demogràfica que farà insostenible els nostres sistemes socials. Per a compensar aquesta evolució, la Comissió Europea estima que entre 2010 i 2020 Europa necessitarà 20 milions d'immigrants. En 2004 s'avaluava en 15 milions el nombre d'estrangers no europeus a la UE-15. Això vol dir que tindrem que duplicar aquest nombre tot i trobar-nos ja amb problemes d'integració i de cohesió social.

Per a que això sigui reeixit hem d'abandonar plantejaments en termes exclusivament de seguretat i desenvolupar polítiques multifacètiques que ens ajudin a integrar els nouvinguts. En aquest sentit, Lleida representa un model de ciutat multicultural, de cruïlla de pobles i cultures amb gairebé un 20% de població immigrada en el que moltes ciutats europees es poden fixar per a identificar bones pràctiques.

És el moment de mirar endavant. En aquesta Europa dinàmica, Lleida està cridada a consolidar-se com a capital de l'agroindústria i a convertir-se un referent cultural i d'integració.

Lleidatanes i lleidatans, per davant ens esperen quatre dies per gaudir dels balls de gegants i capgrossos, l'ofrena a Sant Anastasi, els balls de bastons, la batalla de flors, les actuacions dels castellers, les desfilades de moros i cristians, les firetes, els balls de sardanes, les revetlles als Camps Elisis i els focs artificials.

Ciudadanes i ciutadans de Lleida, amics tots:
Que comenci la gatzara...Visca Lleida!, visca la Festa Major!